

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1: İŞLETİM SİSTEMLERİNE GİRİŞ

DONANIM ve YAZILIM KAVRAMLARI	18
1. Donanım	18
2. Yazılım	19
YAZILIM ÇEŞİTLERİ	19
1. Uygulama Yazılımı	19
2. Sistem Yazılımı	19
İŞLETİM SİSTEMİ NEDİR?	20
1. İşletim Sisteminin Görevleri	22
İŞLETİM SİSTEMLERİNİN GELİŞİMİ	22
İŞLETİM SİSTEMİ ÇEŞİTLERİ	24
1. MS-DOS (Microsoft- Disk Operating System)	24
2. OS / 2 (Operating System / 2)	24
3. Windows 3.X	24
4. Windows 95	25
5. Windows 98	25
6. Windows NT (Server & Workstation)	25
7. Windows 2000	26
8. Novell Netware	26
9. Unix	26
10. Linux	27
SORULAR	28

BÖLÜM 2: WINDOWS 98 İŞLETİM SİSTEMİ

WINDOWS 98 İŞLETİM SİSTEMİNİN ÖZELLİKLERİ	30
WINDOWS 98 İLE GELEN YENİLİKLER	32
SORULAR	33

BÖLÜM 3: WINDOWS 98 ORTAMINDA BİLGİSAYARLAR ARASINDA BİLGİ PAYLAŞIMI

GİRİŞ	36
BİLGİSAYAR AĞI NEDİR ?	37
WINDOWS 98 ORTAMINDA AĞ İÇİN GEREKLİ DONANIMLARIN SİSTEME TANITILMASI	37
1. Ağ Kartı Tanıtmak	38
2. Modem Tanıtmak	39
3. Protokoller	40

WINDOWS 98 ORTAMINDA BİR AĞA BAĞLANMAK.....	42
1. Ağ Oturumu Açmak	42
2. Ağ Oturumunu Kapatmak.....	43
WINDOWS 98 ORTAMINDA AĞ BİLGİSAYARLARI İLE ÇALIŞMAK	43
1. Ağ Parolasını Değiştirmek	43
2. Bilgisayar Adını veya Çalışma Grubu'nun Adını Değiştirmek.....	44
3. Ağ Ortamında Başka Bir Bilgisayara Bağlanmak (Ağ Komşuları Simgesini Kullanmak).....	46
4. Ağ Ortamında Bir Bilgisayarı Bulmak.....	48
5. Bilgisayarda Dizin ve Yazıcı Paylaşımını Etkinleştirmek	51
6. Bir Klasörü Ağ Ortamında Paylaşımını	52
7. Bir Yazıcıyı Ağ Ortamında Paylaşımını (Ağ Yazıcısı Yapmak)	53
8. Paylaşımın Klasör ve Yazıcılara Erişim İzinlerinin Düzenlenmesi	56
8.1. <i>Paylaşımın Kaynaklara Göre Erişimin Denetlenmesi</i>	56
8.2. <i>Kullanıcılara Göre Erişimin Denetlenmesi</i>	58
9. Bir Ağ Bilgisayarını veya Klasörü Sürücü Harfi ile Eşleştirmek (Map işlemi).....	58
WIN 98'DE UZAK BİR KONUMDAN AĞA BAĞLANMAK	61
1. Çevirmeli Ağ Kullanarak Bir Ağ Bağlantısı Kurmak (Internet'e Bağlanmak).....	62
2. Çevirmeli Ağ Bağlantısını Otomatikleştirmek.....	69
3. Bir Çevirmeli Ağ Sunucusu Kurmak.....	69
4. Direkt Kablo Bağlantısı ile Bir Bilgisayara Bağlanmak.....	70
5. Hyper Terminal Kullanarak Bir Modem Bağlantısı Kurmak	71
6. Numara Çeviricisi (Phone Dialer) 'nin Kullanımı	71
7. Windows 98'de Internet Bağlantısını Paylaşımını	72
SORULAR	78

BÖLÜM 4: BİLGİSAYAR AĞI'NIN OLUŞTURULMASI ve ÇOK KULLANICILI İŞLETİM SİSTEMİ KAVRAMI

BİLGİSAYAR AĞI	80
1. Tarihçesi.....	80
2. Ağ Tanımı.....	82
3. Ağ ile Amaçlananlar nelerdir?	83
3.1. <i>Kaynak Paylaşımı</i>	83
a)Donanım paylaşımı:	83
b)Yazılım (uygulama programı) paylaşımı:	83
c)Bilgi (doküman) paylaşımı:	83
3.2. <i>Güvenlik</i>	84
3.3. <i>Maliyet Azaltılması</i>	84
3.4. <i>Ölçeklenebilirlik</i>	84

3.5. Bilgi Artışı	84
AĞ ÇEŞİTLERİ.....	84
1. Bilgisayarlar Arası Uzaklığa Göre Bilgisayar Ağları	85
1.1. Yerel Ağ (LAN – Local Area Network)	85
1.2. Kampüs Ağ.....	85
1.3. Ulusal Ağ (Geniş Alan Ağı) (MAN- Metropolitan Area Network)	85
1.4. Uluslar Arası Ağ (Geniş Alan Ağı) (WAN – Wide Area Network)	85
2. Mimarilerine göre Bilgisayar Ağları	86
2.1. Sunucu Tabanlı Ağ (Server Based Network)	86
2.2. Eşler Arası Ağ (Peer-to-peer Network)	87
3. Topolojilerine Göre Bilgisayar Ağları.....	88
3.1. Bus Topolojisi.....	88
3.2. Halka (Ring) Topolojisi.....	89
3.3. Yıldız (Star) Topolojisi.....	89
3.4. Ağaç (Tree) Topolojisi.....	90
4. Protokollerine Göre Bilgisayar Ağları	90
4.1. Token Ring.....	91
4.2. Ethernet.....	91
BİR BİLGİSAYAR AĞININ OLUŞTURULMASI	
İÇİN GEREKLİ ELEMANLAR	91
1. Ağıdaki Bir Bilgisayarda Bulunması Gerekenler	91
1.1. Ağ Kartı (Network Adapter Card veya Ethernet Card).....	91
1.2. Ağ İşletim Sistemi.....	92
1.3. Protokoller	92
1.4. Konnektörler ve Portlar	93
a)Konnektörler:	93
b)Portlar:	93
2. Kablolama	94
3. Diğer Ağ Donanımı Elemanları	96
3.1. Hub.....	96
3.2. Bridge (Köprü).....	96
3.3. Switch (Anahtar).....	97
3.4. Router (Yönlendirici)	97
3.5. Repeater (Tekrarlayıcı)	97
AĞ ORTAMINDA KULLANILAN İŞLETİM SİSTEMLERİ	98
1. Ağ İşletim Sistemi (Çok Kullanımcılı İşletim Sistemi) Ne Demektir?	98
2. Ağ Ortamında Kullanılan İşletim Sistemleri Çeşitleri	98
ÖRNEK BİR AĞ ORTAMI OLUŞTURMA.....	99
SORULAR	102

BÖLÜM 5: WINDOWS NT SERVER & WINDOWS NT WORKSTATION İŞLETİM SİSTEMLERİ

WINDOWS NT İŞLETİM SİSTEMİ NEDİR?.....	104
1. Windows NT Server	104
2. Windows NT Workstation.....	105
WINDOWS NT İŞLETİM SİSTEMİ'NİN ÖZELLİKLERİ	105
1. Çoklu İşletim Sistemi Desteği (Multiple Operating System)..	105
2. Dosya Sistemi Uyumluluğu (File System Compability).....	105
3. 32 Bit Performans	106
4. Çok Görevlilik ve Öncelikli Çok İşlemlilik	106
5. Simetrik Çok İşlemcilik (Simetric Multiprocessing)	107
6. Çok Yönlü Platform Uyumu.....	107
7. Korumalı Sanal Hafıza (Protected Virtual Memory).....	107
8. Çoklu Ağ Bağlantısı Desteği (Multiple Network)	107
9. Çok Yönlü Kullanıcı Sistemi.....	107
10. Merkezi Yönetim	108
11. İstemci Desteği.....	108
12. Kapsamlı Güvenlik ve Denetim	108
DOMAIN ve WORKGROUP KAVRAMLARI	108
1. Domain Modeli	108
1.1. <i>Domain Controller</i>	109
a)PDC	109
b)BDC	109
1.2. <i>Member Server veya Stand Alone Server</i>	110
2. Workgroup Modeli.....	111
SORULAR	112

BÖLÜM 6: WINDOWS NT MASAÜSTÜ

WINDOWS NT ORTAMINDA ÇALIŞMAK.....	114
1. Windows NT'yi Başlatma	114
2. Windows NT'den Çıkış.....	115
WINDOWS NT MASAÜSTÜ	116
1. Windows NT Masaüstü'nün Windows 98 Masaüstü ile Karşılaştırılması	116
2. Windows NT Masaüstü'ne Genel Bakış.....	117
3. Windows NT Masaüstü Öğeleri	118
3.1. <i>Simgeler (Nesneler)</i>	118
a)My Computer (Bilgisayarım) Simgesi:	118
b)Network Neighborhood (Ağ Komşuları) Simgesi :	120
c)Recycle Bin (Geri Dönüşüm Kutusu) Simgesi:	121
3.2. <i>Taskbar (Görev Çubuğu)</i>	122
3.3. <i>Start (Başlat) Menüsü</i>	127
a)Programs (Programlar) Alt Menüsünü Kullanarak Bir Programı Başlatmak:.....	128
b)RUN Komutu ile Bir Programı Başlatmak:.....	130
c)Documents Alt Menüsü ile Son Çalıştığınız	

Dosyalara Erişmek:	130
d) Bir Dosya veya Klasörü Bulmak:	131
4. Windows NT Masaüstünü Özelleştirmek	131
4.1. Masaüstü Görünümünü Özelleştirmek.....	132
4.2. Masaüstü Simgelerinin Yerleşimini Özelleştirmek	132
5. Windows NT' de Dosya ve Klasörlerle Çalışmak.....	133
5.1. Yeni Bir Klasör Yaratmak.....	133
5.2. Bir Dosya veya Klasörü Taşımak veya Kopyalamak	134
5.3. Bir Dosya veya Klasörü Silmek.....	136
5.4. Bir Dosya veya Klasörü Diskete Kaydetmek	136
5.5. Windows NT'de Birden Fazla Program Penceresini İlişkilendirmek.....	138
5.6. Windows NT Ortamından MSDOS Ortamına Geçmek.....	139
5.7. Dosya ve Klasör İşlemlerinin "Windows NT Explorer" Kullanılarak Yapılması	141
6. Windows NT'de Sisteme Yeni Bir Program Yükleme ve Yüklü Bir Programı Silmek	142
6.1. Program Kurmak ve Kaldırmak.....	142
6.2. Bir Program İçin Kısayol Yaratma.....	143
6.3. Windows NT'de Bir Programı Otomatik Başlatmak	145
7. Windows NT'de Sistem Ayarlarının Değiştirilmesi.....	146
SORULAR	149

BÖLÜM 7: WINDOWS NT'DE KULLANICI VE GRUP YÖNETİMİ

WINDOWS NT'de YÖNETİM	152
WINDOWS NT ORTAMINDA KULLANICI KAVRAMI	154
1. Windows NT'de Otomatik Açılan Kullanıcı Hesapları	154
1.1. Administrator (Admin)	154
1.2. Guest.....	155
2. Yaratıldıkları Yere Göre Windows NT'de Kullanıcı Hesapları.....	155
2.1. Domain User Account (Domain Kullanıcı Hesabı).....	155
2.2. Local User Account (Yerel Kullanıcı Hesabı).....	155
WINDOWS NT ORTAMINDA GRUP KAVRAMI	155
1. Windows NT 'de Güven İlişkisi (Trust Relationship).....	156
2. Windows NT 'de Grup Çeşitleri.....	157
2.1. Global Group (Global grup).....	157
2.2. Local Group (Yerel Grup).....	157
3. Windows NT'deki Hazır (Built – in) Gruplar	158
3.1. Built in Local Groups (Hazır Yerel Gruplar)	158
a)Users:.....	158
b)Administrators:.....	158
c)Guests:.....	158
d)Backup Operator:.....	158

e)Replicator:.....	159
f)Power Users:	159
3.2. <i>Built in Local Groups on only Domain</i> <i>(Sadece Domain'de Oluşturulan Hazır Yerel Gruplar)</i>	159
a)Account Operators:.....	159
b)Server Operators:	159
c)Printer Operators:.....	159
3.3. <i>Built in Global Groups (Hazır Global Gruplar)</i>	159
a)Domain Users:.....	160
b)Domain Admins:.....	160
c)Domain Guests:	160
3.4. <i>Built in System Groups (Hazır Sistem Grupları)</i>	160
a)Everyone:.....	160
b)Creator Owner:	160
c)Network:	160
d)Interactive:	160
WINDOWS NT ORTAMINDA KULLANICI HESAPLARINI DÜZENLEMEK	161
1. User Manager for Domain (User Manager)	161
1.1. <i>Yeni Kullanıcı Hesabı Yaratmak</i>	162
1.2. <i>Kullanıcı Hesabının Kopyalanması</i>	171
1.3. <i>Kullanıcı Adının Değiştirilmesi</i>	172
1.4. <i>Kullanıcı Hesabının Kullanımının Engellenmesi</i> <i>(Disable İşlemi)</i>	174
1.5. <i>Kullanıcı Hesabının Silinmesi</i>	174
1.5. <i>Birden Fazla Kullanıcı Hesabı Üzerinde Değişiklik</i> <i>Yapmak</i>	175
1.6. <i>Kullanıcı Hesap Bilgilerinin Planlanması</i> <i>(Account Policy - Hesap Politikası)</i>	177
1.7. <i>Kullanıcı Haklarının Düzenlenmesi</i> <i>(User Rights Policy – Kullanıcı Hakları Politikası)</i>	179
1.8. <i>Kullanıcı Hesaplarının Denetlenmesi</i> <i>(Audit Policy- Denetim Politikası)</i>	180
2. Administrative Wizards (Yönetim Sihirbazları) ile Kullanıcı Hesabı Yaratmak	181
WINDOWS NT ORTAMINDA GRUPLARLA ÇALIŞMAK	185
1. Grup Yaratmak.....	185
1.1. <i>Global Grup Yaratmak:</i>	186
1.2. <i>Yerel (Local) Grup Yaratmak:</i>	187
2. Grup Silmek	189
3. Administrative Wizard (Yönetim Sihirbazı) ile Grupların Yönetilmesi.....	189
WINDOWS NT SECURITY DIALOG BOX (WINDOWS NT GÜVENLİK PENCERESİ)	190
SORULAR	193

BÖLÜM 8: WINDOWS NT ORTAMINDA AĞI OLUŞTURMAK

BİR WINDOWS NT WORKSTATION'DAN WINDOWS NT SERVER'A BAĞLANMA.....	196
BİR WINDOWS 98 BİLGİSAYARDAN WINDOWS NT SERVER'A BAĞLANMA.....	198
DİĞER İSTEMCİ BİLGİSAYARLARDAN WINDOWS NT SERVER'A BAĞLANMA.....	203
WINDOWS NT SERVER ORTAMINDA YAZICI KURULUMU ve YÖNETİMİ.....	203
1. Yazıcı Kurulumu.....	204
2. Yazıcı Yönetimi.....	208
2.1. <i>Temel Yazıcı İşlemleri.....</i>	<i>208</i>
2.2. <i>Yazıcı Özelliklerinin Düzenlenmesi.....</i>	<i>210</i>
a)General (Genel):.....	210
b)Ports:.....	210
c)Scheduling (Zamanlama):.....	211
d)Sharing (Paylaşım):.....	212
e)Security (Güvenlik):.....	213
f)Device Settings (Aygıt Ayarları):.....	215
3. Bir Ağ Yazıcısına Bağlanma.....	216
3.1. <i>Windows NT 4.0 veya Windows 98 Kurulu İstemci Bilgisayardan Ağ Yazıcısına Bağlanma.....</i>	<i>216</i>
3.2. <i>Diğer İstemci Bilgisayardan Ağ Yazıcısına Bağlanma.....</i>	<i>217</i>
SERVER MANAGER PROGRAMI.....	218
1. Server Manager Program Penceresinin Düzenlenmesi.....	219
2. Domain'in veya Domain Üyesi Bilgisayarın Özelliklerinin Yönetimi.....	219
2.1. <i>Bağlı Kullanıcıların Yönetimi.....</i>	<i>220</i>
2.2. <i>Paylaşılan Kaynakların Yönetimi.....</i>	<i>221</i>
2.3. <i>Kullanımdaki Kaynakların İzlenmesi.....</i>	<i>221</i>
2.4. <i>Ağdaki Bilgisayarlara veya Kullanıcılara Sistem Mesajı Gönderilmesi.....</i>	<i>222</i>
3. Domain'in veya Domain Üyesi Bilgisayarın Paylaşımlarının Yönetimi.....	223
4. Domain'in veya Domain Üyesi Bilgisayarın Servislerinin Yönetimi.....	223
5. Ağdaki Başka Bir Bilgisayara Mesaj Gönderme.....	224
6. Domain'e Windows NT Bilgisayarları Ekleme.....	225
NETWORK NEIGHBORHOOD SİMGESİ.....	226
SORULAR.....	227

BÖLÜM 9: WINDOWS NT’de KULLANICI ve KAYNAK GÜVENLİĞİ

WINDOWS NT’DE GÜVENLİK KAVRAMI	230
WINDOWS NT’DE PAYLAŞIM ve İZİNLER	230
1. Paylaşım İzinleri	231
2. Windows NT’de Paylaşılan Özel Klasörler	231
3. Bir Klasörü Paylaştırma	233
5. Paylaşılan Bir Klasörün Paylaşım İzinlerinin Düzenlenmesi	235
5. Paylaşılan Bir Klasöre Yeni Bir Paylaşım Verilmesi	236
6. Uzak Konumdaki Bir Klasörün Paylaştırılması	238
7. Paylaşılan Bir Klasörün Paylaşımının İptal Edilmesi	238
8. Paylaşılan Bir Sürücü veya Klasörü Sürücü Harfi ile Eşleştirme (Map İşlemi)	240
WINDOWS NT’DE DOSYA SİSTEMİ GÜVENLİĞİ.....	242
1. FAT 16 Dosya Sistemi (File Allocation Table – Dosya Yerleşim Tablosu)	242
2. NTFS Dosya Sistemi (NT File System – NT Dosya Sistemi)	243
3. FAT 16 Dosya Sistemini NTFS Dosya Sistemine Dönüştürme.....	243
4. Windows NT’de Dosya ve Klasör Bazında Güvenlik Sağlama	245
SORULAR	250

BÖLÜM 10: NOVELL NETWARE İŞLETİM SİSTEMİ

GİRİŞ (TANIMI ve ÖZELLİKLERİ).....	252
SUPERVISOR ve TERMİNAL KAVRAMLARI	253
NOVELL NETWARE’DE KLASÖR YAPISI.....	254
NOVELL NETWARE’DE KULLANILAN ÖZEL KLASÖRLER.....	254
1. “SYS : LOGIN” Klasörü	254
2. “SYS : MAIL” Klasörü	255
3. “SYS : PUBLIC” Klasörü	255
4. “SYS : SYSTEM” KLASÖRÜ	255
5. “SYS : ETC” Klasörü	255
SORULAR	256

BÖLÜM 11: NOVELL NETWARE ORTAMINDA ÇALIŞMAK

NOVELL NETWARE ORTAMINDA ÇALIŞMAK	257
SİSTEME GİRİŞ (LOGIN)	258
SİSTEMDEN ÇIKIŞ (LOGOUT)	259
NOVELL NETWARE ORTAMINDA EN ÇOK KULLANILAN DOS KOMUTLARI.....	259
NOVELL NETWARE KOMUTLARI	260
1. NDIR	260
2. SEND	261
3. NCOPY	261
4. CHKDIR	261
5. CHKVOL	261
6. SALVAGE	262
7. PURGE	262
8. USERLIST	262
9. RENDIR	262
10. ATTACH.....	263
NOVELL NETWARE'de SÜRÜCÜ AYARLARI.....	264
1. Search Drives (Arama Sürücüleri) :	264
2. Local Drives (Yerel Sürücüler) :	264
3. Network Drives (Ağ Sürücüleri) :.....	265
NOVELL NETWARE GÜVENLİK SİSTEMİ.....	266
1. Novell Netware Ortamında Kullanıcılar ve Gruplar	266
2. Novell Netware'de Güvenlik Basamakları.....	267
2.1. Supervisor	267
2.2. Supervisor Equivalent	267
2.3. Fconsole Operator	267
2.4. Workgroup Manager	267
2.5. User Account Manager	268
2.6. Pconsole Operator	268
2.7. Users	268
3. Novell Netware'de Güvenlik Katmanları	268
3.1. <i>Login Password (Sisteme Giriş Şifresi) Güvenlik Katmanı</i>	268
3.2. <i>Kullanıcı Hakları Katmanı</i>	269
3.3. <i>Dosya ve Klasör Özellikleri Katmanı</i>	269
3.4. <i>File Server'da Kullanılan Güvenlik Komutları Katmanı</i>	270
NOVELL NETWARE ORTAMINDA MENÜLER ve MENÜLERİN KULLANIMI.....	271
1. SYSCON Menüsü	271
2. FILE MANAGER (FILER) Menüsü.....	272
3. PCONSOLE Menüsü	273
4. PRINTDEF Menüsü	273
SORULAR	274